herpy

GEKKOER

Lucasium steindachneri

Lucasium steindachneri er en liten, bakkelevende gekko fra det indre av det østlige Australia, med et lyst bånd nedover ryggen, brutt av mørkebrune felt. Den er nattaktiv, lever av små leddyr og er enkel å stelle i et lite, tørt terrarium, men er sjelden utenfor Australia.

Familie: Diplodactylidae Engelsk: Box-patterned gecko Publisert 16. november 2026

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**4-6 cm** snute-kloakk-lengde
Levealder	**5-8 år**
Aktiv	**Om natten**
Levevis	**Bakkelevende**
Biotop	**Halvørken og savanne**
Vanskelighetsgrad	**Nybegynner**

STELL

Min. terrarium	**40 × 30 × 25 cm** L × B × H for 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**22-26 °C**
Varmeplass	**28-30 °C**
Temperatur, natt	**16-20 °C**
Luftfuktighet	**30-50 %**
UVB	**Valgfritt**
Kosthold	**Insekter**
Holdes	**Alene, parvis eller én hann med flere hunner**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kjønnsmoden	**12-18 mnd.**
Kullstørrelse	**1-2 egg**
Inkubasjon	**56-75 dager** ved 27-30 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Ikke listet**
EU-vedlegg	**Ikke listet**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Lucasium steindachneri er en liten gekko med glatte skjell, store, runde øyne og loddrette pupiller. Ryggen har et lyst bånd fra øynene til halerota med tre ovale, mørkebrune felt, og sidene er brune med lyse flekker og sprut. Buken og undersiden av beina er kvitaktige. Tærne ender i små, runde hefteputer. Mønsteret gjør dyret vanskelig å få øye på mellom steiner og nedfalne blader. Artsnavnet hedrer den østerrikske zoologen Franz Steindachner (1834-1919).

Kroppen måler i gjennomsnitt omkring 45 mm fra snute til kloakk og høyst 59 mm. Halen er slank. Vekten er ikke dokumentert, men små bakkelevende gekkoer av denne størrelsen veier typisk 3-5 g. Ungene måler 25-26 mm fra snute til kloakk når de klekkes. Hos ungene kan noen dyr være mørkere enn andre; forskjellen henger trolig sammen med rang og ikke med kjønn.

Arten ble beskrevet i 1885 av George Albert Boulenger som *Diplodactylus steindachneri* og ble i 2007 flyttet til slekten *Lucasium*, som ble gjeninnført etter en genetisk undersøkelse. Eldre stelleråd under det gamle slektsnavnet gjelder fortsatt. Når den er truet, gir arten fra seg en bjeffende eller hvesende lyd, åpner munnen og hopper mot angriperen, og hjelper ikke det, kaster den halen.

Utbredelse og leveområde

Lucasium steindachneri finnes i de tørre og halvtørre delene av det østlige Australia: i det indre av Queensland fra den nordlige delen av delstaten sørover og i det indre av New South Wales ned til områdene ved Murray-elva. Et lite område i det østlige South Australia hører også med, og det finnes enkelte funn i Northern Territory.

Typelokaliteten er oppgitt som Sydney, men det er en feil; typeeksemplaret er samlet inn ved Peak Downs i Queensland.

> **Naturlig utbredelse:** Australia.

LEVEOMRÅDE

Lucasium steindachneri er bakkelevende og nattaktiv og lever i tørr, åpen skog, i mallee og på åpent land med tung eller steinete jord. Om dagen gjemmer den seg i jordsprekker og særlig i forlatte insekt- og edderkoppganger, og kommer først fram om natten for å fange små leddyr på bakken.

Klimaet i innlandet er varmt, med varme somre, kjølige vinternetter og uregelmessig regn. Yngletiden varer fra september til februar.

Stell

TERRARIET

Stellet av *Lucasium steindachneri* er det samme som for de bakkelevende australske gekkoene i slekten *Diplodactylus*, som arten tidligere ble regnet til, og som for *Lucasium damaeum*. Regn med minst 40 × 30 × 25 cm (lengde × bredde × høyde) til én gekko eller et par. Bunnarealet betyr mer enn høyden, og svært store terrarier er unødvendige, for dyrene bruker bare en liten del av bunnen. Lokket må slutte tett, for dyret kan godt klatre på glatte flater.

Bruk 1-5 cm sandholdig leirjord som bunnsubstrat. Gi to-tre skjul, for eksempel omvendte leirfat, barkstykker, flate steiner eller halve plastrør trykket ned i sanden som kunstige edderkoppganger. Ett av skjulene skal være fuktig. Planter er unødvendige, og plastkasser og små akvarier med lokk fungerer fint.

TEMPERATUR

En varmematte eller varmetape under den ene enden, styrt av en termostat, skal gi 28-30 °C på en del av bunnen om sommeren. Resten holdes på 22-26 °C om dagen. Om natten kan varmen slås av, slik at temperaturen faller til 16-20 °C. Mål med et termometer i begge ender.

Om vinteren må temperaturen i en periode ligge lavere, ned til 15-20 °C. Det tilsvarer den naturlige årsrytmen og er nok til at dyrene yngler igjen.

Les mer: Varme og temperatur

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Lucasium steindachneri trenger ikke høy luftfuktighet. Vanlig romluft med 30-50 % er nok. Ett av skjulene fylles med lett fuktig sphagnum eller fuktig sand, slik at dyret kan skifte hud. Sjekk det hver uke, så det ikke mugner eller tørker ut. Resten av bunnen holdes tørr. En lav skål med friskt vann i den kjølige enden er i orden. Ikke sprøyt hele terrariet, for den tynne vannhinnen sprer bakterier og parasitter. Unger tørker raskt ut og må alltid ha et fuktig skjul.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon

LYS OG UVB

Lucasium steindachneri er nattaktiv og trenger ikke UVB eller annen spesiell belysning, så UVB er valgfritt. La dagslyset i rommet styre døgnrytmen, eller bruk en tidsbryter på 10-12 timer om sommeren og kortere dager om vinteren. Natten skal være mørk. Velges UVB likevel, skal det være svakt, og dyret må alltid kunne trekke seg inn i et mørkt skjul.

Les mer: Lys og UVB

FÔRING

I naturen spiser *Lucasium steindachneri* ulike leddyr som insekter, edderkopper og skorpioner. I terrariet tar den sirisser, kakerlakker, termitter, fluer, møll og voksmøllarver. Bruk små sirisser, små kakerlakker og av og til små voksmøllarver. Termitter er ideelle til unger fordi de er lette å fange. Byttet skal være omkring 60 % så stort som hodet til dyret.

Voksne dyr fôres hver 4.-7. dag om sommeren og hver 7.-10. dag om vinteren, da korte perioder uten appetitt er normalt. Unger fôres hver 2.-4. dag hele året. Pudre fôret lett med kalk ved annenhver til hver tredje fôring og med et vitamintilskudd én gang i uka. Gi fôrdyrene grønnfôr før de gis videre. Fjern bytte som ikke blir spist, etter et par timer.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

ATFERD OG HÅNDTERING

Lucasium steindachneri er stille og tilbaketrukket. Om dagen sover den i skjulet sitt og blir aktiv når mørket faller på. Håndtering er unødvendig og bør være sjelden og kort; et skremt dyr kan hvese og hoppe fram. Ta aldri tak i halen, for den kan kastes.

Arten kan holdes enkeltvis, som par eller som en hann med opptil tre hunner, men to hanner må aldri gå sammen. Del dyrene hvis det blir uro eller bitt.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Hanner kjennes på en tydelig bule under halerota og på en gruppe forstørrede, tornete skjell, kloakkspor, ved bulen. Hunner kan ha en lett, glatt bule uten fordypning. Kjønnet kan som regel avgjøres når ungene har nådd 60-70 % av voksenstørrelsen. Dyrene vokser raskt og er fullvoksne etter 12-18 måneder, og de kan yngle fra omkring 70-80 % av voksenstørrelsen. Vent til hunnen har nådd full størrelse før hun yngler.

PARRING

Yngletiden varer fra september til februar. Et par eller en hann med opptil tre hunner kan holdes sammen hele året. En kjølig vinter ved 15-20 °C er nok, og det er ikke nødvendig å skille kjønnene. De første eggene kommer 4-8 uker etter at temperaturen igjen stiger over 25 °C.

EGGLEGGING OG KULL

Hunnen legger som regel to egg om gangen, noen ganger bare ett. Eggene er omkring 8 × 14 mm. Hun legger gjerne i en lav grop i fuktig sand, men ofte på åpen bunn, der eggene raskt tørker ut. Egg som har sunket sammen og er under et døgn gamle, kan komme seg hvis de legges på vermikulitt og dekkes med vått papir.

En omvendt plastboks med et hull på 1 cm i kanten, fylt to tredjedeler opp med fuktig torvmose og gravd litt ned, er en egnet eggleggingskasse, og den fungerer særlig godt for denne arten. Gi hunnen ekstra kalk i sesongen. Antallet kull per sesong er ikke dokumentert for arten.

INKUBASJON

Eggene legges i en kasse med tettsluttende lokk og en blanding av vermikulitt og vann i forholdet 1:1 etter vekt. Ved 27-30 °C klekkes de etter 56-75 dager. Eggene vokser kraftig under inkubasjonen og kan få et nesten gjennomsiktig skall like før klekkingen. De «svetter» omkring et døgn før.

OPPDRETT AV UNGER

Ungene tas ut av klekkekassen etter et døgn og settes i en liten kasse med samme bunnsubstrat som de voksne. De måler 25-26 mm fra snute til kloakk og omkring 4 cm til sammen og må ha et fuktig skjul. De fôres hver 2.-4. dag med termitter eller svært små sirisser.

Helse og vanlige feil

Det er ikke beskrevet spesielle sykdommer hos *Lucasium steindachneri*, men de vanlige risikoene ved små ørkengekkoer gjelder:

- Uttørking, særlig hos unger. Gi alltid et fuktig skjul.
- For lite kalk og D3-vitamin, særlig hos avlshunner. Det gir bløte knokler og problemer med eggleggingen.
- Fin sand som innåndes eller svelges. Bruk grov sand, og rens bunnen ofte.
- Sprøyting av hele terrariet, som sprer bakterier og parasitter.
- Stress ved håndtering eller slagsmål mellom hanner, som kan få dyret til å kaste halen.

Et friskt dyr er aktivt om kvelden og har en fyldig hale. Oppsøk veterinær med erfaring på krypdyr hvis gekkoen går ned i vekt, ikke spiser eller virker slapp.

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.